

ØLSTYKKE SOGNS PRÆSTERÆKKE.

Af *Erik Olsen.*

Naar Wiberg i sin Præstehistorie giver en Fortegnelse over Præsterne i Ølstykke siden Reformationen, synes han ikke at have været vidende om, at der i Forvejen fandtes en saadan Præsterække affattet i selve Sognet, thi de to Rækker afviger betydeligt fra hinanden i Tiden indtil ca. 1700.

Den hidtil ubemærkede Række findes i Sognets ældste Kirkebog og er paabegyndt af Præsten *Malthe Radier*, der — selv niende — har optegnet sine otte Forgængere i Sognet. I Embedsbogen findes Fortsættelsen, og i Ølstykke Kirke er Rækken i sin Helhed malet paa en Tavle, men da denne kun synes at være en noget forkortet Kopi, og da Uoverensstemmelsen med Wiberg kun gælder de første Præster, skal jeg nøjes med at sammenstille Radiers Optegnelser i Kirkebogen med Wibergs tilsvarende, der bygger paa Opgivelserne i Cat. Musenii med enkelte Tilpasningsforsøg. Radiers Rækkefølge er denne:

1. Hr: *Herman*, som døde Anno 1553.
2. Hr: *Anders*, som falt ned aff een Kornstach her udi Præstegaarden, og slog sin Hals sønder Anno 1573.
3. Hr: *Oluff*, hves Sønne-Søn, nafnl: *Poull Hansøn* lefver endnu, og er een Mand paa Nogle og 70 Aar, døde Anno 1615.
4. Hr: *Niels* fra Kiøbenhafn, først Medtienere paa Stæden udi eet Aar, siden Sogne Præst og døde Anno 1619.
5. Hr: *Søfren Jensøn Baner*, fød i Jutland, obiit 1625. ætatis 45.
6. Hr: *Jens Hansøn Slaglosiensis* obiit 1653. ætatis 66.
7. Hr: *Niels Søfrensøn Baner*, qvi die 31 Januarij 1685 obiit, ætat: 61.
8. Hr: *Bastian Pedersøn Calundborg*, qvi die 25 Maji 1694 obiit, ætat: 40.

Hvorfra Radier har sine Data, kan vel ikke paavises bestemt, men meget kan tyde paa delvis mundtlig Overlevering i Sognet. De fire første Præster nævnes saaledes kun ved Fornavn — altsaa som de er blevet benævnt af Sognets Bønder, og en Bemærkning som den om Hr. Anders lyder vel ogsaa naturligt som Karakteristik i en

jævn Bondes Mund. Maaske har man Lov at gætte paa, at Radiers Hjemmelsmand er den *Poul Hansen*, der nævnes i Tilknytning til Hr. *Oluf*. Han blev begravet d. 23/6 1700, og som en af Sognets ældste Mænd, som Kirkebonde og Sønnesøn af en af de tidligere Præster maa han have haft alle Betingelser for at kunne give den ny Præst Oplysninger, saa at Omtalen af ham skal opfattes som en lille anerkendende Opmærksomhed.

Om de to første Præster, Hr. *Herman* og Hr. *Anders*, har jeg ikke kunnet finde yderligere Oplysninger. Wiberg har efter Musenius den første som *Herman Lauritsen*, men mangler helt den anden. Nr. 3, Hr. *Oluf*, kan følges gennem Hyldingerne 1584, 1608 og 1610, og det fremgaar af Hyldingsbrevene med stor Tydelighed, at hans Efternavn var *Knudsen* — Wiberg siger: *Nielsen* eller *Knudsen*. Endvidere kan hans Død ganske rigtigt sættes til 1615, idet der dette Aar findes opført en Sjælegave for »Her Olle« i Ølstykke Kirkeregnskab (Frederiksborg Len 1614—20). Som Oluf Knudsens Eftermand har Wiberg og Musenius *Søren Jensen (Banner)*, men Radier nævner med Rette »Hr. *Niels*«; det ses af ovennævnte Kirkeregnskab, hvor der for 1616 er posteret en Udgift for Hr. Niels Pedersens 4 Stude, og af et »Gressgiel«-mandtal i Lensregnskabet samme Aar oplyses det, at »Her Niels Pederssen« har haft sine fire Stude paa Græs i Hornsved. Efter Radier skal han jo have været Medtjener eet Aar, altsaa fra 1614, og maaske er dette Forhold Udgangspunkt for Musenius, naar han ansætter Søren Jensens Død til 1614. Bemærkelsesværdigt er det, at det er det første Aarstal, han opgiver, og at det tilmed staar isoleret. Det kunde tyde paa en vis Viden om Hr. Niels, idet Musenius derved faar ham placeret tidsmæssig rigtigt om end paa en forkert Plads i Rækken; men naar Musenius kalder ham »Stephani«, turde det vel være en Fejllæsning, evt. af Tilnavnet Hafniensis.

Ifølge Dr. Kornerups Fortegnelse over Præsteordinationer 1615—38 (Personalthist. Tidsskr. 8 Rk. 6 Bd.) blev Hr. *Søren Jensen Molboe* d. 24. Novbr. 1619 ordineret til Præst i Ølstykke, og senere antog han, eller maaske først Sønnen, Navnet *Baner* eller *Banner* (Stamtavle hos Lengnick). Han er antagelig død 1624 eller 1625, da nævnte Ordinationsfortegnelse anfører Hr. *Jens Hansen Slagelse* som ordineret til Præst i Sognet d. 16. Febr. 1625. Denne Janus Johannis Slaglosianus nævnes i Universitetsmatrikelen (S. 37) for Aaret 1619, indsender Breve til Kancelliet i 1645 og 1646 og optræder flere Gange i Frederiksborg Birks Tingbog 1649—52 (Fol. 62, 71 og 247), sidste Gang d. 27. Novbr. 1651. Et Sted (Fol. 62) stævner han saaledes Fadeburskvinden paa Frederiksborg for »1 Blaadigtens (blaastribet) Vnderdÿnne 2 Vlmerdugspuder for uden Vor 1 Hoffuet dÿnne« — Præsterne maatte jo udlaane Senge-

tøj til Hofholdningen om Sommeren paa Slottet og var altsaa ikke engang sikre paa at faa det igen.

Jens Hansen overlevedes af Hustruen *Anne Hans* (ikke Lars) *Datter*, der d. 13. Febr. 1658 blev trolovet og senere viet til Præsten *Valentin Hansen Merkel* i Kongens Lyngby. Ogsaa ham overlevede hun, og efter hans Død 1681 flyttede hun til Jørlunde, hvor hun døde, formodentlig hos Skovrideren *Peder Hansen* (Kbh. Birks Tingbog d. 13—1—1696, Fol. 170), og hendes Lig blev nedsat i Lyngby Kirke d. 18. Oktbr. 1693.

Hvad *Jens Hansens* Dødsaar angaar, er det uden Tvivl rigtigt, naar Radier nævner 1653, thi den 31. Marts dette Aar blev »*Studiosws Niels Sørensen*« kaldet til Præst i Ølstykke (Sjæll. Tegnelser Fol. 511); han var Søn af *Søren Jensen* og blev dimitteret fra Latinskolen i Slangerup (Universitetsmatrikelen 1644). Ved sin Død d. 31. Januar 1685 efterlod han sig Enken *Mette Christophers Datter* og nogle Børn, af hvilke Datteren *Trune* ægtede Faderens Eftermand *Bastian Pedersen* (ikke *Lauridsen*) *Calundborg*. Denne var ifølge en Mindetavle, der endnu findes i Ølstykke Kirke, født d. 8. Oktbr. 1654, og ved sin Død d. 25. Maj 1694 afløstes han af Præsterækkens første Nedskriver *Malthe Radier*.

Hermed er Uoverensstemmelserne med Wiberg forbi, men forhaabentlig er det paavist tilstrækkelig tydeligt, hvor upaalidelig hans Kilde Musenius er, og hvor troværdig Kirkebogen synes at være, saaledes at dennes Præsterække i Fremtiden vil blive foretrukket.